THOMAS MANN

som konservativ nationalist

THOMAS MANNS aktivitet under det första världskriget har ofta skildrats. Men de redogörelser som givits kräver en komplettering. Ty det är uppenbart att de alla färgas av en benägenhet att hos nationalismens propagandist betona de egenskaper som framträder hos demokratins försvarare och nazismens bekämpare. De är alla till en viss grad skönmålningar.

De skrifter varom här är fråga är väsentligen tre. "Gedanken im Kriege" skrevs redan i september 1914, "Friedrich und die grosse Koalition" var färdig i december samma år, "Betrachtungen eines Unpolitischen" — en bok på sex hundra sidor — innehåller en rad 1915—1917 publicerade uppsatser. I stort sett kan dessa skrifter behandlas som en enhet; de innehåller många motsägelser, många försök att nyansera och begränsa en gång gjorda uttalanden, men de stora sammanhållande synpunkterna förändras inte.

Ett av de otaliga motsatsparen i "Betrachtungen" är musik och politik. Det kännetecknar en huvudlinje i arbetet. Musiken är det inre livet, den individuella problematiken, politiken är demokrati, partier, val, uppgåendet i kollektiva sammanslutningar som är inriktade på yttre, oväsentliga och störande ting. Tysken representerar musiken, ententen politiken. Då Mann försvarar den tyske "borgaren" mot västerlandets "bourgeois" försvarar han Thomas Buddenbrook, Tonio Kröger, Klaus Heinrich, Gustav von Aschenbach — icke mot hr Klöterjahn, ty denne är i alla fall inte politisk, men mot de ytliga framstegsmännen som springer på sammanträden, håller tal och glömmer sin själ, mot konferensmannen kort sagt. Hela hans förbittrade angrepp på demokratin avspeglar på ett högre plan den tankegång som för trettio år sedan användes som vapen mot kvinnans politiska rösträtt: kvinnorna blev mildare, finare, ädlare genom att hålla sig borta från valurnorna, tyskarna blev "djupare", mera "innerliga" genom att avstå från politik.

Detta är en sida av saken, det är, kan man säga, den åt det tyska folket vettande sidan av Manns nationella apologi. En annan sida kännetecknas av motsatsparet kultur—civilisation eller själ—ande. Kultur kan, skriver Mann i "Gedanken im Kriege", omfatta "orakel, magi, pederasti, människooffer, orgiastiska kultformer, häxprocesser" osv.; civilisation är "förnuft, upplysning, goda seder, upplösning — Geist". Enligt denna ovanligt extravaganta fras skulle kultur vara vad moderna amerikanska antropologer kallar "beteendeformer", ordet skulle användas utan någon värdebetoning; civilisation innebär åter det undergrävande av livsstilen som tänkes följa med ohämmad rationell reflexion. I "Betrachtungen" mildrar Mann i polemik mot Rolland denna formel: ordet civilisation bevarar sin innebörd, men kultur blir "den konstnärligt organiserande och uppbyggande, livsuppehållande och livsförklarande principen".

På dessa skiftningar är det omöjligt att närmare ingå. Det centrala är att Mann i honnörsordet kultur sammansmälter det gamla motsatsparet borgare—konstnär; bakom ordet skymtar på en gång den ideale borgarens ordning, stillhet och trivsel och konstnärens grubbel och demoni; de tre generationerna Buddenbrook, från den gemytlige farfadern till den sönderslitne Hanno, sammansmältes till en enda gestalt — Tyskland. Men det är krig, anfallskrig, och demonin — som nu betyder på en gång instinkt och insikt, som blir viljan på andra sidan allt tvivel och allt genomskådande, "det kategoriska imperativet hinsides en avgrundslik skepsis" — ställs i förgrunden. Konst och krig hör ihop, heter det i "Gedanken": båda kräver samma fasta organisation, samma ansträngning, spänning och offer. Diktaren är soldat; det är "diktarnas och tänkarnas folk" som mobiliseras till yttre vapentjänst. Geist — det är en sak för de civila, för civilisationen, för ententen — och Tyskland skall segra. I "Friedrich" förtätas hela problemet i gestalten av den store konungen, som från fredens "humana anda, förnuft och torra klarhet" träder in i krigets demoni och heroism. I "Betrachtungen" blir tysken på en gång borgaren som älskar musik och soldaten som bryter alla rätts- och sederegler för att uppfylla sitt folks mission. Det är slut med ironin, med den lekfulla dialektiken; tekniken från förkrigsåren är kvar, men den används nu för att producera en syntes — det ideala Tyskland.

Till dessa huvudlinjer — här återgivna i den starkaste förkortning — knyter sig otaliga sekundära tankegångar, ofta i oändlighet varierade. Thomas Mann försvarade den tyska politiken på varje punkt, annexionsplanerna, infallet i Belgien, avrättningen av Edith Cavell, sänkningen av "Lusitania", det obegränsade ubåtskriget. Som personifikation av ett västerländskt sinnelag och därmed av det ondas princip tjänade efter hand brodern Heinrich, som vid denna tid anslöt sig till den radikala oppositionen; det mest berömda av Thomas många välformade invektiv, "civilisationslitteratör", åsyftade skriftställare av Heinrichs typ. I mycket stor utsträckning var Thomas Mann representativ för en dominerande grupp bland Tysklands författare och vetenskapsmän. Hans originalitet får icke överskattas. För den som under efterkrigsåren var Rudolf Kjelléns lärjunge var mycket i "Betrachtungen" välbekant; man känner igen tankegångar från Sombart, Schulze-Gävernitz, Troeltsch, Max Weber, Meinecke och andra. En mängd tyska intellektuella, som förut varit opolitiska, drevs liksom Mann genom kriget till nationalistisk aktivitet.

Då Mann i "Friedrich" försvarade det tyska anfallskriget skedde det icke genom försök att visa att det ej var ett anfallskrig i formell mening. Men försvaret var icke desto mindre totalt. Om Tyskland icke anföll riskerade det att gå under och därmed att svika sin mission; fienderna förberedde ett krig, och den tyska aktionen var därför i grunden preventiv; att Tyskland icke var den anfallande i egentlig mening framgick av att det var underläget och alltså icke hade någon anledning att börja ett krig annat än i försvarssyfte. I detta resonemang fanns det icke, såsom man påstått, något originellt eller för den tyska nationalismen stötande. Det resulterade i att man ur högre synpunkt hade rätt. Att denna slutsats nåddes genom stöd av hänvisningar till demoni och ödesbestämdhet skadade inte; därigenom förenades korrekthet med en lockande känsla av synd och övermänsklighet.

Även Manns uttalanden om den tyska nationalkaraktären är idealtypiska. Tyskarna beskrevs som kosmopoliter, såsom brett mänskliga och gentemot andra folk förstående; de andra var internationalister, dvs. hyste naiva föreställningar om världsfred och sammansmältning av folken. Mann förklarade i "Betrachtungen" att "enligt auktoritativ uppfattning" — t. ex. filosofen Wilhelm Wundt — "en nationalkänslan sönderfrätande böjelse för det kosmopolitiska vore oskiljaktigt förbunden med tysk nationalitet" och att "just de typiska tyskarna förnummit inskränkningen till det enbart tyska som något barbariskt". Detta är närmast nationalistiskt allmängods; i Tyskland möter liknande uttalanden hos exempelvis Klopstock, Treitschke och Hitler. Även talet om den tyska innerligheten, individualismen och problematiken är av denna art. Att en tysk seger betydde framtida fred för Europa var under sådana omständigheter självfallet.

Mann betonade ofta att han inte var nationalist, att han visste att uppskatta även andra folk. Detta i nationalistisk ideologi övliga uttryckssätt kombinerades med uttalanden, som visade dess falskhet. Fransmän, engelsmän och amerikaner hånas på samma sätt som i Simplicissimus och den tyska propagandan över huvud; även över de berömmande orden är det en doft av ringaktning. Betecknande är att Mann på ett ställe talar om hur de europeiska folken efter kriget skall leva fredligt tillsammans: "den vackre engelsmannen, den elegante fransmannen, den mänsklige ryssen och den genomskådande (wissende) tysken". Vilket folk som är överläget kan man inte gärna betvivla. Satsen är typisk även såtillvida som den visar en viss svaghet för Ryssland, vars litteratur Mann redan tidigare förhärligat. "Betrachtungen" avslutas med några ord om det tysk-ryska vapenstilleståndet: Mann har, skriver han, alltid hoppats att den första freden skulle gälla Ryssland. Som en kuriositet kan nämnas att han vid denna tid betecknade Tolstoj som civilisationsman, som "entente"; Dostojevskij företrädde det verkliga, högre Ryssland. Det nationellas innebörd hade, skrev Mann, aldrig uttryckts "på ett tyskare sätt" än i Dostojevskijs ord om den äkta ryssen som "en allmänniska".

Många andra exempel kan dras fram som bevis för Manns samhörighet med en dominerande riktning i tysk krigsideologi. Den geopolitiska synpunkten framföres ofta. England ligger utanför Europa och är dettas svurna fiende, medan Tyskland representerar Europa och dess enhet. Ententen söker vinna kriget med lögnaktig propaganda, då den icke kan segra med vapenmakt. En av de illusioner västmakterna söker sprida är grundsatsen om de små folkens rätt, "en lögnaktig sentimentalitetsfras". En annan är tanken på fred mellan folken: krigiskhet är en manlig dygd som inte får utrotas, människan har "en djup längtan till det fruktansvärda", freden skulle betyda "affärsmännens och litteratörernas" välde. Demokrati är i grunden identisk med imperialism och kapitalism. Allt detta påminner om nazismens propaganda — men denna var i huvudsak blott en förstorad och förgrovad avbild av den tyska propagandan under det första världskriget.

Ett ord bör slutligen sägas om den ytterliga anspråksfullhet som redan i dessa första politiska skrifter framträder hos Thomas Mann. Den förmärks i hans sätt att ständigt markera en viss överlägsenhet gentemot sina egna uttalanden, hans air att stå högre än hela den debatt i vilken han deltar — en attityd som naturligtvis underlättas av den ironisk-dialektiska teknik varom förut talats. Men även i övrigt är pretentionen utpräglad. Han påstår i "Betrachtungen" att han på egen hand, utan stöd av någon läsning, uppfunnit och i "Buddenbrooks" utformat tanken på kapitalismens beroende av puritanism och kalvinism och antyder till och med att en av denna tankes vetenskapliga målsmän, Sombart, varit påverkad av framställningen i "Buddenbrooks". I samma bok skriver han att nativitetens tillbakagång i Tyskland omedvetet inspirerat honom till att i sina verk framhäva orden "leva" och "bevara"; som bevis nämnes några satser i "Tonio Kröger". Denna tendens att i tidigare skrifter intolka politiska och vetenskapliga meningar tyder på en intellektuell upphetsning som eljest är Mann främmande.

Det andra världskriget kom för Thomas Mann — liksom för många andra i samma krets — att avslöja den opolitiska inställningen som en art av nationell konservatism. Mann blev politiker såtillvida som han uttalade sig med största energi och bestämdhet i politiska frågor. Men för honom själv framstod den politiska aktionen ännu som ett försvar för det opolitiska. I slutet av "Betrachtungen" förklarar han att han nu skall vända sig från den politiska verksamhet som han i grunden stod fjärran. Han fann emellertid ingen väg tillbaka. Tvärtom blev han efter hand politiker i mera medvetet och öppet erkänd mening. Och därmed blev han också anhängare av åsikter som han tidigare föraktat. Han blev, för att begagna hans eget ord, civilisationslitteratör — försvarare av rationalism, framstegstro och demokrati.

Herbert Tingsten

(En första artikel i denna serie var under rubriken "Thomas Mann som politiker" införd i Dagens Nyheter den 28 september.)

Ruben Nilson

Balladen om Eken

23 kvicka och vemodiga visor med musik och teckningar av de riksbekanta "Vanvördiga visors" skald.

10 kr., inb. 14:50

Vanvördiga visor

nu tryckta i 22.000 exemplar

Vår vackra värld

Endast ett 100-tal exemplar kvar — samlare, passa på 1:a upplagan — de bli en raritet.

HÖKERBERGS

OSCAR LEWIS:

Möten vid korsväg

9:50

En komplicerad och fängslande kärlekshistoria mellan en ung arkitekt och en charmerande flicka av den typ som — utan att själv veta hur det går till — ställer till oreda var hon går fram, trevlig, vänlig, impulsiv.

Denna femme fatale, arkitekten och hans umgängesvänner skildrar Oscar Lewis skickligt i

Möten vid korsväg

en bok som ger nöje och behållning.

HÖKERBERGS

En god bild av Kanada

HUGH MacLENNAN:
Sol över S:t Lawrence.
Tiden. 10: 50.

FÖR SVENSK ROMANPUBLIK är Kanada ungefär lika avlägset och okänt som Nya Zeeland; det finns på vårt språk bara ett par böcker om landet, och orsaken är helt enkelt den att den kanadensiska litteraturen inte är omfångsrik och lär omfatta få produkter av exportkvalitet. Det är synd, för det moderna Kanada erbjuder många problem som det kunde vara av intresse att få belysta: den kolossala kanadensiska produktionsökningen under kriget har medfört en industriell omvälvning vars följder ännu är svåra att överblicka; kanadensarna känner sig genom sin krigsinsats ha avlagt en mogenhetsexamen som borde tillförsäkra dem internationellt politiskt inflytande, och många skulle i samband därmed gärna se att närmare kontakter knöts med de mindre demokratierna i Västeuropa, kanske särskilt Sverige, som har mer påfallande likheter med Kanada än något annat land i Europa; under mellankrigsåren har motsättningarna mellan landets brittiska och franska befolkningsgrupper utjämnats, vilket även detta skänker Kanada större möjligheter att hävda sig internationellt.

Det är den sistnämnda frågan, den om inre fransk-brittisk enighet, som en yngre kanadensisk författare, Hugh MacLennan, har valt som huvudmotiv för en stor och representativ roman om sitt hemland, i vilken han med talang har utgrupperat företrädare för franska och engelska intressen, för partikularism och vilja till samförstånd. MacLennan förfogar över en välslipad skrivkunnighet och ett gott omdöme om människor, och hans förmåga att välja och sammanfoga representativa situationer är påfallande och döljer emellanåt att han inte äger någon riktigt nyskapande ursprunglighet. Om utvecklingen i Kanada mellan de båda världskrigen och om hur landet under denna period sökte kompensera den efterblivenhet som motsättningarna mellan folkgrupperna hade orsakat ger boken verkligen ett gott besked. Det är också ett som man i den svenska versionen tar del av utan besvär; Nils Holmberg har med sin vanliga säkerhet och talang skött försvenskningen.

T. J—n

SOCIAL-KIRURGI

STEN FRIBERG:
Om ryggar, ben och leder.
Ortopedisk kirurgi.
Vår tids medicin.
Bonniers. 226 s. Pris 8:75.

FÅ GRENAR AV MEDICINEN är det förunnat att få göra en så direkt social insats som den ortopediska kirurgin. Den behandlar sjukdomar som lämnar märken efter sig och skadar det dyrbaraste en människa äger: arbetsförmågan. En frisk människa har nog svårt att föreställa sig med vilken intensitet en lytt, en vanför människa längtar efter att kunna arbeta. Ortopedin är en del av vanförevården i vårt land. Den hjälper svåra invalider att bli partiellt arbetsföra och partiellt arbetsföra att bli helt arbetsförmögna.

Problemet är mycket större än man tror. Medfödd urledvridning av höften medför så småningom svåra skador och invalidisering. Den är relativt sällsynt, men det finns dock ca 13.000 fall i landet. En tidig behandling förhindrar de olyckliga följderna. 10.000 lider av medfödd klumpfot. Ortopeden kan göra mycket mot missbildningen i alla åldrar, men allra mest om han får behandla barnen innan de börjar gå.

Ett annat exempel. Barnförlamningen åstadkommer varje år c:a 500 förlamningar, svårare och lättare. "Ortopeden gör här endast ett lappverk", säger professor Friberg, och han menar därmed att han hellre skulle vilja förebygga än bota. Men så länge vår kunskap är otillräcklig får vi vara glada även över lappverk!

Detta var bara några exempel från ortopedins stora arbetsfält. Ischias, dålig rygg, hållningsfel, trötta fötter, kroniska ledförändringar av mångahanda slag är annat som han får syssla med dagligen. Professor Friberg berättar lättfattligt och med en behagligt ledig stil om sitt område. Boken är ägnad att inge folk med sådana sjukdomar en viss optimism, ty mycket mer kan göras än man i allmänhet tror. Som gammal stjärnsimmare och poloäss kan professor Friberg också sakkunnigt bedöma idrottens möjligheter och begränsningar på de många punkter där den har beröring med hans tema.

Professor Friberg avslutar sin gedigna bok med en önskan att vanföreanstalterna skall få vidgade uppgifter i samband med alla partiellt arbetsföras sociala rehabilitering. Läsarna av professor Fribergs bok kommer säkert att önska att han får tillfälle att genomföra den intensifiering och utveckling av den ortopediska verksamheten som han förutser i samband med en sådan omorganisation.

Bror Rexed

Boknytt från Diakonistyrelsen

Av biskop Tor Andræ har posthumt utkommit en samling tal och uppsatser, "Jag tror på Gud", med vars redigering biskopen var sysselsatt vid sitt frånfälle. Om biskop Tor Andræ utges en minnesbok med bidrag av över 20 vänner och kolleger från olika områden, bl. a. biskop Gustaf Aulén, landshövding Carl Hamilton, professor H. S. Nyberg, biskop Edv. Rodhe och fil. dr Anders Österling. Efterträdaren biskop Torsten Ysanders "Herdabrev" är under tryckning och torde utkomma i november månad. Bland förlagets biskopliga författare återkommer även Eivind Berggrav i år med en psykologisk essäsamling "Humor och allvar", vars svenska upplaga samtidigt är originalupplaga.

Bland skönlitteraturen märks i första hand en rad romaner. "Vi sex" av Sra Leandro Dupré skildrar en familjs historia och är den första brasilianska roman som översatts till svenska direkt från originalet. Debutromanen "Mot vinden" av folkskollärare Sven Norbrink har sin handling förlagd till beredskapsåren. Sigurd Dahllöf utger en samling "Himmelrikets sagor", som illustrerats av Angelica de Philippa Serrano. John Nilsson kommer med en ny novellsamling, "De små bröderna", och av Axel Hambræus föreligger även i år en samling noveller under titeln "Gråa stugor, gyllne slott".

Av höstens bidrag till kulturdebatten må främst nämnas "Den tyska katastrofen" av Friedrich Meinecke. Den ryske tänkaren Nikolas Berdiaeff, som förut aldrig översatts till svenska, utkommer med en bok om "Dostojevskis livssyn". Av professor Karl Barth har översatts ett litet häfte om "Evangeliet i dagens Europa". Av biskop Bohlin har redan utkommit "Kristen front", en samling inlägg i aktuella tros- och kulturfrågor. Kommminister Olov Hartman utger en essäsamling, "Öppet fönster". Tidigare utkom "Döden", ett inlägg av teol. dr Gert Borgenstierna i den aktuella debatten om själens odödlighet.

Teol. dr John Björkhems bok "Livet och människan" utkommer i en ny upplaga, som är dels bearbetad och dels utökad med några aktuella kapitel, bl. a. om abortfrågan.

Bland den teologiska litteraturen märks en populär studiebok om "Bevingade bibelord" av docent Gösta Lindeskog. Av prosten Axel Bäckner har nyligen utkommit "Gudsgemenskap och människogemenskap", som ventilerades vid årets prästmöte i Karlstad. Tre kyrkohistoriska arbeten utges, nämligen av fil. kand. Lars Österlin om "Stockholmsväckelsen kring lord Radstock" på 1880-talet, en bok med många glimtar från kretsarna kring prinsessan Eugenie, general Axel Rappe m. fl., vidare av professor W. A. Schmidt, Åbo, om "Finlands fromhetsliv på 1800-talet" och av teol. dr Gösta Nelson om "Schartaus bildanvändning". Ett bidrag till den ekumeniska diskussionen är "Samtal om kyrkan", i vilken representanter för de flesta samfund medarbetar under redaktion av pastor E. Almgren, kontraktsprosten G. Ankar och dr G. Palmær. Tre teologiska standardverk föreligger i ny upplaga, nämligen "Kyrkokunskap" av biskop Y. Brilioth samt "Den kristna kärlekstanken" och "Romarbrevet" av professor Anders Nygren. Professor R. Gyllenberg i Åbo utger en liten bok närmast avsedd för unga människor, förslagsvis betitlad "Ungdomen och Nya testamentet".

Bland uppbyggelselitteraturen märks främst den tredje och avslutande delen av pastor primarius Olle Nystedts postilla "Helgdagsord för vardagsliv". Komministern Matts Riddarstedt utger en illustrerad samling betraktelser för idrottsfolk under titeln "Världsmästaren". Av Maltas försvarare under det senaste kriget, general William Dobbie, utges en starkt personligt präglad bok, "Hjälp i nöden väl beprövad".

Missionslitteraturen är bl. a. representerad av en skildring av docent B. Sundkler, kallad "Ung kyrka i Tanganjika". I översättning från engelskan föreligger en biografi om "Biskop Azariah av Dornakal", den indiska kyrkans största personlighet i vår tid, av Carol Graham. Teol. lic. Oscar Rundblom utger även i år en reseskildring som skildrar hans besök vid missionens världskonferens i Whitby i Kanada. Dr Märta Adolfsson och fröken Annie Berntsson utger tillsammans en populär skrift om "Ceza, ett missionssjukhus". Missionär Josef Ahleby skildrar i en liten skrift "Missionens vardag".

För de minsta utger John Nilsson en ny samling visor "Människor och stjärnor", som illustrerats av Gunlög Engberg och tonsatts av Åke Nygren. A. G. Joelsson utger en bibelkunskap för barn i sin illustrerade bok "Lillebror, Morfar och Bibeln". Av Sonja Hedberg utkommer en illustrerad berättelsebok "Stortösen, Lilltösen och Fars spelman".

Gunnar Forkmans orientering om "Kyrkobokföringen" beräknas föreligga omkring den 15 oktober. Den har avsiktligt försenats för att få med samtliga författningar. Av kontraktsprosten Olle Arbman utges en ny diktsamling, kallad "Synernas land". Luleå stifts ungdomsförbund utger en samling körsånger, kallad "I fädernas spår" och närmast avsedd för ungdomsföreningarnas behov.

Till slut erinras om förlagets årspublikationer, jultidningarna "Julhelg", "Hemmets Jul", "Granen och Stjärnan", "Lill Jul", "Pojkboken" och "Svenska Kyrkans Årsbok".

På Studentrörelsens förlag

utkommer "Enkla ord", en samling morgonböner av Pehr Edwall, och en minnesbok om Robert Sundelin under redaktion av komminister Sven Åke Rosenberg med bidrag av bl. a. biskop Bengt Jonzon.

Dessutom föreligger på detta förlag samlingsverket "Hälsa och själ", i vilket ett 20-tal experter, bl. a. överläkare John Agerberg, syster Gerda Höjer, fil. dr Alf Ahlberg och biskop T. Ysander, belyser sjukvårdens andliga och själsliga problem.

Belgierna köper svenska halmhus

Monteringsfärdiga halmhus har exporterats från Sverige för första gången och är nu under uppförande i Belgien. I Sverige har dylika hus tillverkats sedan tio år tillbaka med gott resultat, och för närvarande byggs ett större antal i Linköping och Motala. De svenska husen får värme genom varmt golv och varmluft — en nyhet inom byggnadsbranschen.

Halmhusen tillverkas av AB Stilhus i Storvik, och exporten avser i första hand 34 villor, därav 27 "dubbelhus" till koldistrikten i Liègetrakten samt gränsen mot Frankrike. Konstruktionen är enkel, ett smäckert skelett av trä, som inkläds med halmplattor. Av trä går bara 40 procent av den normala förbrukningen åt, och halm finns det ju så gott om i landet att stora mängder bränns varje år.

"En bok som håller en vaken om nätterna"

skriver Thorsten Jonsson i D. N. om romanen NATTEN OCH STADEN av Gerald Kersh, en roman om det undre London: bakgatornas, nattklubbarnas, småförbrytarnas London.

"En — tyvärr — mänsklig verklighet som är framställd klart, åskådligt och sant."

Gösta Attorps i Sv. D.

Natten och staden

av Gerald Kersh

Häft. 12:50, inb. 17:50

En **NORSTEDTS** *bok*

ELSA BJÖRKMAN-GOLDSCHMIDT

tillhörde Harriet Löwenhjelms allra närmaste vänkrets. Den biografi som nu föreligger över en av den svenska diktens ursprungliga och säregna gestalter har blivit en mycket levande skildring av ett gripande levnadsöde.

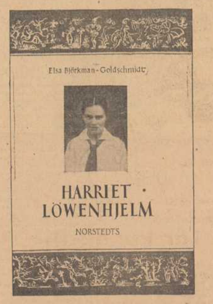

Häft. 15:—, inb. 20:—, halvfr. bd 30:—.

En **NORSTEDTS** *bok*

Vart går den svenske akademikerns väg?

Akademikerna och samhället

av

LEONARD RÖNNMAN

Pris 4:25

I alla boklådor

FORSNERS FÖRLAG

© Tingstensamlingen

Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.